

AVDELINGSPLAN FOR AVDELING BLEKKSPRUTEN 2022 – 2023

I Ekrekroken barnehage jobber vi etter en felles årsplan som er utarbeidet ut ifra *Rammeplan for barnehagen (2017)* og *Lek og læring - Rammeverk for kvalitet i Bærumsbarnehagene (2019)*. Det pedagogiske arbeidet som praktiseres på hver enkel avdeling skal planlegges ut ifra årsplanen og implementeres på en naturlig og tverrfaglig måte i tråd med barnehagens visjon og verdier, rammeplanens syv fagområder og kvalitetsplanens tre satsningsområder.

Rammeplanen vektlegger det pedagogiske arbeidet innenfor områdene omsorg, lek, danning, læring, vennskap og fellesskap og kommunikasjon og språk. Den innledes med barnehagens verdigrunnlag som skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Samfunnsmandatet er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling og å ivareta barnas behov for omsorg og lek.

Barnehagens verdigrunnlag:

- Barn og barndom - det å anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi
- Demokrati - økt mangfold og individualisering gir behov for demokratiforståelse, respekt for forskjellighet og positive holdninger til å leve sammen i fellesskap
- Mangfold og gjensidig respekt - fremme respekt for menneskeverdet og at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på
- Likestilling og likeverd - motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet
- Bærekraftig utvikling - lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen
- Livsmestring og helse - ha en helsefremmende og forebyggende funksjon

I tillegg består Rammeplanen av syv fagområder som skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Med utgangspunkt i Rammeplanen ble kvalitetsplan for Bærumsbarnehagene laget med fokus på satsningsområdene **kommunikasjon og språk**, **livsmestring** og **digital barnehage**. Målet med kvalitetsplanen er å sikre et likeverdig og enhetlig barnehagetilbud i Bærumsbarnehagene, samtidig som den støtter opp barnehagens implementering av Rammeplanen. Barnehagens årsplan beskriver hvordan vi implementerer Rammeplanen og kvalitetsplanen i vår praksis, og deretter utarbeides avdelingsplanene med utgangspunkt i den. Vi på Blekkspruten har fokus på å implementere Rammeplanens syv fagområder i vår praksis som naturlig fører til høy bevissthet rundt kommunens satsningsområder. Medfølgende tabeller viser hvordan vi kvalitetssikrer vår praksis med utgangspunkt i disse (se side 7 og 8 i avdelingsplan).

Se for øvrig:

- Barnehagens årsplan på vår hjemmeside: www.ekrekroken.no (årsplanen er under revidering).
- Rammeplanen på: www.udir.no
- Lek og læring – rammeverk for kvalitet i Bærumsbarnehagene på: www.baerum.kommune.no

AVDELING BLEKKSPRUTEN

Avdeling Blekkspruten består av 18 barn i alderen 2-4 år i barnehageåret 22/23. Det jobber fem ansatte på avdelingen i forskjellige prosent- stillinger; to pedagogiske ledere og tre pedagogiske medarbeidere. Vi vektlegger barns utfoldelse gjennom lek og læring hvor barns medvirkning og medbestemmelse, samt aktiv deltakelse av engasjerte voksne, spiller en viktig rolle. Barnehagens visjon sier «*Hånd i hånd – en god start på livet*». Vi ønsker å bidra til at alle barn på Blekkspruten opplever seg sett og godt ivaretatt, at de får utviklet en god sosial kompetanse og etisk tenkende dømmekraft som gjør dem til fornuftige og selvstendige individer.

Prosjektarbeid barnehageåret 2022- 2023

Barna har vist stor interesse for dyr ved oppstarten i høst. Derfor tenker vi å bruke det som et utgangspunkt i vårt arbeide med barna i starten av barnehageåret. Selv om det er dyr barna viser interesse for akkurat nå, er det ikke sikkert det er det som vil være førende gjennom hele året. Barna skal selv få være med å ta avgjørelser ift hvilke prosjekter vi skal fordype oss i og hvor veien skal gå videre. Ved å se på barna som subjekt og ha respekt for deres opplevelsesverden, skal vi sammen komme frem til hva hverdagene hos oss skal inneholde.

«Prosjektarbeid er knyttet til et arbeid med et tema eller fenomen der hensikten er å skape en arena for utforskning, fordypning og forståelse. I prosjektarbeid har barns nysgjerrighet og medvirkning en sentral plass, og barns lyst til å undersøke og utforske skal ha betydning for pedagogiske valg. Prosjektarbeid er også et prosessorientert arbeid som ikke nødvendigvis har en begynnelse eller slutt, men som handler om å følge dynamikken som oppstår mellom barna og temaet eller fenomenet barna er opptatt av. Det er en nær sammenheng mellom de voksnes og barnas handlinger og læring, og disse er gjensidige avhengige av hverandre» www.udir.no

Barns medvirkning er et kjent begrep i barnehagesammenheng som er godt forankret i både lov og forskrifter. Hos oss vil dette si at

- Medvirkning er mer enn å delta i beslutninger; det handler også om de voksnes holdninger og barnesyn
- Vi vil være åpne for barnas egne uttrykk
- Vi vil forsøke å leve oss inn i barnas magiske fantasiverden
- Vi skal være bevisste på det asymmetriske forholdet mellom barn og voksne
- Barna skal oppleve demokratifølelse og det å bli hørt i et inkluderende fellesskap
- Alle voksne skal være lydhøre overfor barnas verbale og non- verbale uttrykk og ta det med videre i planleggingen av prosjekter
- Vi skal være anerkjennende overfor barnas uttrykk og møte dem med respekt
- Vi fokuserer på barnets faktiske kompetanse fremfor mangler/ utfordringer
- Vi skal respektere barnas følelser og møte dem med forståelse
- Vi skal fortsette å ha fokus på de gode samtalene å gi barna både tid og rom til å uttrykke seg i kommunikasjonen
- Vi skal ha respekt for barnets måte å være i verden på
- Vi skal ta barnas opplevelser og forståelse på alvor

Eksempler på hvordan vi vil jobbe med temaet DYR- har overføringsverdi til annet prosjektarbeid:

- Følge barnas interesser innenfor tema dyr
- Bruke eventyr og fortellinger i samlingsstunder
- Høre på ulike barnesanger som omhandler dyr
- Bruke digitale hjelpemidler i temaarbeidet
- Forming
- Gå tur og f.eks hilse på hestene og se på dyreliv utenfor barnehagen. Kanskje dra på bondegårdsbesøk i slutten av barnehageåret.

- Lese bøker om dyr
- Høre på ulike dyreløyer
- Være undrende og utforskende i forhold til de ulike dyrene sammen med barna
- Oppdatere dere foreldre underveis, gjennom dagsrapporter, bilder og månedsbrev. På denne måten kan dere også være involvert i hverdagen til barna deres og få muligheten til å snakke med barna deres om hva de har opplevd i barnehagen.

Lek

Hvordan vi møter barn og responderer på deres ulike behov har mye å si om relasjonens utvikling. Er den preget av anerkjennelse og respekt, er det mer sannsynlig at barna utvikler trygghet i forhold til den voksne. Personalet på Blekkspruten ønsker å bidra til å skape trygge omgivelser barna kan trives i. Deres trivsel er vårt ansvar. Fokuset vårt vil derfor, som nevnt under prosjektarbeid, være å fange opp barnas interesser og fantasiverden, implementere det inn i lek, samlingsstunder og andre aktiviteter slik at barna får oppleve morsomme og gledesfylte stunder i barnehagen.

Store deler av barnehagedagen består av lek. Rammeplanen sier at leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Når barn leker er det som oftest på deres egne premisser og ut ifra egne interesser og erfaringer. I leken lærer de å tilpasse seg andres behov og ideer. De opplever vennskap og tilhørighet. Noen ganger opplever de motstand og da er det voksnes ansvar å hjelpe dem å takle den på en rasjonell måte. I leken bruker barna sansene hørsel, syn, språk og lukt (noen ganger smak) i tillegg til balanse og stillingssans som forteller de hvor de er i forhold til omgivelsene. De opplever alle type følelser, spenning og ro. Leken stimulerer så og si alle sider i barnas utvikling.

På Blekkspruten setter vi av god tid til den selvalgte leken slik at barna kan leke i lengre perioder og oppleve god flyt. «Flyt er når barnet har liten indre motstand, kan glemme seg selv og bare være til stede i aktiviteten. Barnet har en sterk opplevelse av frihet og kan utfolde seg fritt.» (Solveig H. Tollefsen, 2017). Enkelte dager deler vi barna i mindre lekegrupper, hvor vi tar alder, behov og interesser i betraktning. Vi ser på det som en mulighet til å styrke barnas utvikling. Har de behov for sosiale, motoriske, språklige eller kognitive utfordringer så planlegger vi gruppene med utgangspunkt i det. Å leke i mindre grupper på et avskjermet område gir rom for mer ro og mindre forstyrrelser. «Den voksne får god oversikt over leken og kan i ro observere samhandlingen mellom barna for deretter eventuelt å bidra støttende på en hensiktsmessig måte.» (Læring og trivsel. 2018)

«Sosial kompetanse er en forutsetning for å delta i lek, og noen av barna mestrer ikke de sosiale ferdighetene som leken krever, godt nok i alle situasjoner. Et barn kan for eksempel falle ut av en lek fordi det ikke forstår kommunikasjonen som foregår i denne leken. Andre som mestrer disse ferdighetene godt, kan bli premissleverandører og ledere i leken.» (Læring og trivsel. 2018)

Rammeplanen sier at personalet skal:

- organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek
- bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek og legge til rette for utvikling av leketemaer
- fremme et inkluderende miljø der alle barna kan delta i lek og erfare glede i lek
- observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser
- veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre
- være bevisst på og vurdere egen rolle og deltakelse i barnas lek
- ta initiativ til lek og aktivt bidra til at alle kommer inn i leken

På Blekkspruten vektlegger vi gode samlingsstunder som er godt forberedt og som gir barna muligheten til å oppleve magiske øyeblikk igjennom eventyr, fortellinger, høytlesning, sang og rytme. Ser vi at samlingsstundene vekker interesse hos barnegruppen bruker vi anledningen til å jobbe videre med akkurat det temaet samlingsstunden handlet om. F.eks. hvis det i samlingsstunden var eventyr med visuelle konkreter så åpnes muligheter til å:

- La barna bli kjent med eventyret ved å gjenta samlingsstunden et par ganger i nærmeste fremtid.
- La barna fortelle eventyret selv.
- La barna dramatisere eventyret.
- Skape et kjent leketema på avdelingen som skaper felles referanserammer for barna. Med fellesopplevelser, felles fokus og referanserammer er det lettere for enkeltbarn å komme inn i en lek som allerede er etablert da de kjenner til tema som lekes.
- Barn og voksne får mulighet til å delta, inspirerer og utvide leken sammen.
- Skape gode vennsksapsrelasjoner på tvers av alder og kjønn.
- Stimulere til kreativitet, skaperglede, fellesskap og utforskning.

(minbarnehage.no)

Å ha rom for lek og barns fantasi tilbyr uendelige muligheter til å fremme trivsel og allsidig utvikling i barnehagen. Med støtte av fagområdene og satsningsområdene ønsker vi å skape innholdsrike dager, for både små og store, i tiden fremover. Vi gleder oss!

Bekkestua, 07.09.22

Chatrine Løken og Marit Lorck Strøm

Pedagogiske ledere på Blekkspruten

Slik implementerer vi fagområdene og dermed satsningsområdene inn i vår pedagogiske praksis:

1. Kommunikasjon, språk og tekst

Personalet:

- har ansvar for å skape språkstimulerende miljø på avdelingen.
- er bevisste sitt ansvar som språklige forbilder.
- setter ord på alt; fra små ting til store handlinger.
- undrer seg sammen med barna og oppfordrer de til selvstendig tenking.
- lytter til barnas behov og ønsker – barna blir møtt med anerkjennelse og respekt.
- hjelper barna med å sette ord på følelser og opplevelser.
- forklarer hendelser og situasjoner barna opplever /blir vitne til.
- hjelper barna med å takle motstand.
- er på tilbudssiden til gode samtaler med barna.
- leser for barna hver dag; i større eller mindre grupper.
- lærer barna sanger, rim og regler.
- bruker visuelle konkrete i formidling av fortellinger og eventyr.

2. Kropp, bevegelse, mat og helse

Personalet:

- lærer barna å vise respekt for sin egen og andre sin kropp.
- har respekt for barnas behov for bevegelse og hvile, med å enten gå ut en tur, lage hinderløype, gi rom for dans og andre typer bevegelser, hvilestund, etc.
- gir barna utfordringer tilpasset alder og nivå.
- oppfordrer barna til selvstendighet i påkledning, rydding, toalett- besøk m.m.
- oppfordrer barna til å samarbeide og vise hjelpsomhet over for andre.
- fremmer et sunt kosthold.
- gjør barna oppmerksom på matens opprinnelse.
- fremmer bordskikk og gode manerer.
- er forbilder når det gjelder å praktisere sunn livstil.

3. Kunst, kultur og kreativitet

Personalet:

- tilbyr både planlagte og spontane formingsaktiviteter.
- har forskjellige typer formings materialer synlig for barna.
- har finmotoriske aktiviteter, som perler, puslespill og plastelina, synlig for barna.
- tilbyr stort utvalg konstruksjonsleker på avdelingen.
- introduserer barna for forskjellig type kunst.
- engasjerer seg i kreativ tenking og søker inspirasjon som kommer avdelingen og barna til gode.
- bygger videre på barnas interesser og implementerer det inn i lek, samlingsstund og formingsaktiviteter.
- introduserer barna for ulike kulturer.

4. Natur, miljø og teknologi

Personalet:

- fremmer respekt for natur, dyr og mennesker.
- fremmer bærekraftig tenking.
- synliggjør kildesortering.
- undrer seg sammen med barna over endringer i naturen som følge av årstidskiftning.
- bruker teknologi til samling av informasjon.
- lærer barna å bruke ipad/kamera i prosjektarbeid.
- lærer barna at de kan nekte å bli tatt bilde av hvis ikke de ønsker det.
- viser kun episoder/film på storskjerm som har pedagogisk innhold og/eller de vet at barna har glede av.
- Anvender kommunikasjonsløsningene Mykid for dokumentasjon og dialog med foreldrene.

6. Etikk, religion og filosofi

Personalet:

- fremmer sunn fornuft og hjelper barna til å utvikle etisk tenkende dømmekraft.
- introduserer barna til forskjellige religioner.
- markerer forskjellige høytider tilknyttet religioner som er representert på avdelingen i samarbeid med barna og deres familier.
- bidrar til å utvikle barnas toleranse, interesse og respekt for hverandre og for mennesker med ulik kulturell, religiøs eller livssynsmessig tilhørighet.

5. Antall rom og form

Personalet:

- gir barna gode opplevelser med tall og form igjennom samtaler og lek.
- tilknytter realfag inn i daglig kommunikasjon, lek og samlingsstund.
- undrer seg sammen med barna. I stedet for å gi dem et konkret svar oppfordrer de barna til å tenke selvstendig og løsningsorientert.

7. Nærmiljø og samfunn

Personalet:

- sørger for at barna erfarer at deres valg og handlinger kan påvirke situasjonen både for dem selv og for andre
- introduserer barna for personer, steder og samfunnsinstitusjoner i nærmiljøet for å skape tilhørighet og hjelpe barna med å orientere seg og ferdes trygt
- gir barna like muligheter, fremme likestilling og motvirke diskriminering, fordommer, stereotypier og rasisme
- gir barna forståelse av at samfunnet er i endring, og at de inngår i en historisk, nåtidig og fremtidig sammenheng
- gir barna begynnende kjennskap til betydningen av menneskerettighetene, spesielt barnekonvensjonen.

Kildeliste

1. Rammeplanen for barnehager (2017). www.udir.no
2. Lek og læring – rammeverk for kvalitet i Bærumsbarnehagene (2019). www.baerum.kommune.no
3. Solveig H. Tollefsen (2017). Fri lek eller voksenstyrte aktiviteter. <https://www.barnehage.no/artikler/fri-lek-eller-voksenstyrte-aktiviteter/428826>
4. Læring og trivsel – støtte materiell til rammeplanen (2018). <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/stottemateriell-til-rammeplanen/trivselsveileder/>
5. Mål for eventyr prosjekt – inkludern og deltakelse i lek. <https://www.minbarnehage.no/DynamicContent//Documents/235-299b09f8-5d50-4660-8ceb-d9d672e2c90e.pdf>